

Sygn. akt VU 780/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 grudnia 2013 roku

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim, Wydział V Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w składzie:

Przewodniczący SSO Mariola Mastalerz

Protokolant st. sekr. sądowy Ilona Królikiewicz

po rozpoznaniu w dniu 17 grudnia 2013 roku w Piotrkowie Trybunalskim na rozprawie

sprawy z wniosku **H. O. z udziałem (...) Spółki z o.o. w R.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.**

o emeryturę

na skutek odwołania H. O.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

z dnia 28 lutego 2012r. sygn. (...)

1. zmienia zaskarżoną decyzję i przyznaje H. O. prawo do emerytury od dnia 6 grudnia 2012r. ,

2. zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. na rzecz (...) Spółki z o.o. w R. kwotę 60,- (sześćdziesiąt) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sygn. akt V U 780/13

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 28 lutego 2012 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. odmówił wnioskodawcy H. O. prawa do emerytury, podnosząc w uzasadnieniu, iż wnioskodawca nie udowodnił wymaganych przepisami 15 lat pracy w warunkach szczególnych a także nie rozwiązał stosunku pracy.

Od decyzji powyższej wnioskodawca odwołał się w dniu 12 marca 2012 roku. Wniósł o przyznanie żądanego prawa z uwagi na to, że pracował w warunkach szkodliwych jako spawacz.

Organ rentowy wnosił o oddalenie odwołania.

Wyrokiem z dnia 19 czerwca 2012 roku w sprawie sygn. akt VU 367/12 Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim oddalił odwołanie wnioskodawcy, podnosząc w uzasadnieniu, iż wnioskodawca na dzień złożenia wniosku o emeryturę, nie rozwiązał stosunku pracy.

Sąd Apelacyjny w Łodzi na skutek apelacji złożonej przez wnioskodawcę wyrokiem z dnia 17 kwietnia 2013 roku w sprawie sygn. akt III AUa 1295/12 uchylił zaskarżony wyrok i sprawę przekazał Sądowi Okręgowemu w Piotrkowie Trybunalskim do ponownego rozpoznania, pozostawiając temu sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania za drugą instancję.

H. O. wystąpił w dniu 6 grudnia 2012 r. do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. z ponownym wnioskiem o przyznanie prawa do wcześniejszej emerytury przewidzianej dla pracowników zatrudnionych w szczególnym charakterze lub w szczególnych warunkach.

Decyzją z dnia 31 grudnia 2012 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. odmówił wnioskodawcy H. O. prawa do emerytury, podnosząc w uzasadnieniu, iż wnioskodawca nie udowodnił wymaganych przepisami 15 lat pracy w warunkach szczególnych.

Od tej decyzji wnioskodawca nie odwołał się.

Postanowieniem z dnia 3 października 2013 roku Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim wezwał do udziału w sprawie w charakterze zainteresowanego (...) Spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością w R..

W piśmie procesowym z dnia 17 października 2013 roku pełnomocnik zainteresowanego wniósł o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego.

Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

ustalił, co następuje:

H. O. urodził się w dniu (...) nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego i w dniu 5 grudnia 2012 roku rozwiązał stosunek pracy.

(dowód: wniosek o emeryturę k. 1-3 w aktach ZUS plik II, świadectwo pracy w aktach ZUS plik I)

H. O. legitymuje się na dzień 1 stycznia 1999 r. okresem ubezpieczenia w łącznym rozmiarze 29 lat i 15 dni.

(dowód: decyzja z dnia 28.02.2012 r. k. 61 w aktach ZUS plik II)

Niekwestionowany przez ZUS okres zatrudnienia wnioskodawcy w warunkach szczególnych wynosi łącznie 2 lat 11 miesięcy i 26 dni. Jest to okres zatrudnienia :

- od 4 października 1973 roku do 30 kwietnia 1978 roku w Zakładzie (...), Rejon (...) B. na stanowisku monter turbin,
- od 4 października 1983 roku do 31 grudnia 1987 roku w Zakładzie (...), Rejon (...) B. na stanowisku monter turbin oraz spawacz,
- od 10 stycznia 1988 roku do 29 lutego 1992 roku w Zakładzie (...), Rejon (...) B. na stanowisku spawacz.

(dowód: analiza akt emerytalnych, odpowiedź na odwołanie k. 5-7, decyzja z dnia 28.02.2012 r. k. 61 w aktach ZUS plik II)

Do stażu pracy w warunkach szczególnych Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. nie uwzględnił okresu zatrudnienia wnioskodawcy w Przedsiębiorstwie (...) B. w okresie od 10 maja 1978 roku do 31 sierpnia 1983 roku na stanowisku spawacza.

(dowód: decyzja z dnia 28.02.2012r. k. 61 w aktach ZUS plik II)

W okresie od 10 maja 1978 roku do 31 sierpnia 1983 roku H. O. był zatrudniony na podstawie umowy o pracę w pełnym wymiarze czasu pracy w Przedsiębiorstwie (...) B.. W wystawionym w dniu 31 sierpnia 1983 roku świadectwie pracy wskazano, że w okresie zatrudnienia pracował jako spawacz.

(dowód: świadectwo pracy k.16 w aktach ZUS plik II)

Wnioskodawcy nie zostało wystawione przez (...) I. B. świadectwo wykonywania pracy w warunkach szczególnych.

(okoliczność bezsporna)

Przedsiębiorstwo (...) B. zajmowało się wytwarzaniem elementów konstrukcyjnych – instalacji i sieci wodnokanalizacyjne oraz inne oraz samym ich montażem na potrzeby budowy (...). Z uwagi na trwającą wówczas budowę pracownicy tego przedsiębiorstwa mieli dużo pracy. Przedsiębiorstwo to w latach 70-80tych zatrudniało około 50 osób, w tym kilka osób na stanowiskach spawaczy a malarzy konstrukcji stalowych oraz na innych stanowiskach. Malarze konstrukcji stalowych pracowali obok spawaczy na jednej hali. Wnioskodawca posiadający uprawnienia spawalnicze od początku został zatrudniony jako spawacz. Przez cały dzień swojej pracy spawał rury, wykorzystywane następnie przy dalszym montażu.

(dowód: zeznania świadka K. G. (1) od minuty 6.20 do minuty 11.18 nagranie koperta k. 87, zeznania świadka E. M. od minuty 11.21 do minuty 14.12 nagranie koperta k. 87, zeznania wnioskodawcy od minuty 15.05 do minuty 24.05 nagranie koperta k. 87, angaże w aktach osobowych)

H. O. od 20 stycznia 1977 roku posiada uprawnienia spawalnicze. Ukończył kolejno kursy spawania gazowego, kurs podstawowego spawania elektrycznego, kurs specjalistycznego ręcznego łukowego spawania rur (...) oraz kurs specjalistycznego ręcznego gazowego spawania rur.

(dowód: kserokopia książki spawacza k. 18-20verte w aktach ZUS plik II)

W (...) I. B. jako malarze konstrukcji stalowych zatrudnieni byli K. G. (2) od 1977 roku do chwili obecnej oraz E. M. w latach 1981-1984.

(dowód: zeznania świadka K. G. (1) od minuty 6.20 do minuty 11.18 nagranie koperta k. 87, zeznania świadka E. M. od minuty 11.21 do minuty 14.12 nagranie koperta k. 87)

Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

zważył co następuje :

Odwołanie zasługuje na uwzględnienie.

Stosownie do art. 184 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn. Dz. U. z 2009r. Nr 153, poz. 1227) ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy (tj. w dniu 1 stycznia 1999 r.) osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat – dla kobiet i 65 lat – dla mężczyzn oraz
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa (ust. 2).

Powołane brzmienie art. 184 ww. ustawy obowiązuje od dnia 1 stycznia 2013 roku. Do tego czasu przepis wymagał ponadto od ubezpieczonego rozwiązania stosunku pracy.

W świetle powyższych regulacji żądanie wnioskodawcy należało zatem rozpoznać w aspekcie przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych

w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8 poz. 43 z późn. zm.), zwanego dalej rozporządzeniem.

Z treści § 4 tego rozporządzenia wynika, iż pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach wymienione w Wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn,
- 2) ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Ten „wymagany okres zatrudnienia” to okres wynoszący 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, liczony łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczalnymi do okresów zatrudnienia (§ 3 rozporządzenia), natomiast pracą w warunkach szczególnych jest praca świadczona stale i w pełnym wymiarze na stanowiskach wskazanych w załączniku do tegoż aktu (§ 1 i § 2 rozporządzenia).

W przedmiotowej sprawie kwestią sporną między stronami było to, czy wnioskodawca posiada wymagany 15-letni okres zatrudnienia w szczególnych warunkach. Spełnienie pozostałych przesłanek nie było przedmiotem sporu, a jednocześnie nie budzi żadnych wątpliwości – wnioskodawca ma wymagany okres zatrudnienia, to jest 25 lat, w dniu (...) ukończył 60 lat i nie był członkiem OFE.

Prawidłowe rozumienie pojęcia pracy w szczególnych warunkach nie jest możliwe bez wnikliwej analizy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zm.).

Z zestawienia § 1 i 2 tegoż rozporządzenia wynika, że pracą w szczególnych warunkach jest praca świadczona stale i w pełnym wymiarze na stanowiskach wskazanych w załączniku do tego aktu. Warunek wykonywania pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy jest spełniony tylko wówczas, gdy pracownik w ramach obowiązującego go pełnego wymiaru czasu pracy na określonym stanowisku pracy nie wykonuje czynności pracowniczych nie związanych z tym stanowiskiem pracy, ale stale, tj. ciągle wykonuje prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (tak też Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 15 listopada 2000 roku, II UKN 39/00, OSNAP 2002/11/272).

Odnośnie oceny dowodów zgromadzonych w postępowaniu zważyć należy, iż okresy pracy w warunkach szczególnych, stosownie do § 2 ust. 2 rozporządzenia, stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia lub w świadectwie pracy.

Należy jednak wskazać, że z cytowanego wyżej § 2 rozporządzenia nie wynika, aby stwierdzenie zakładu pracy w przedmiocie wykonywania przez pracownika pracy w warunkach szczególnych miało charakter wiążący i nie podlegało kontroli organów przyznających świadczenia uzależnione od wykonywania pracy w szczególnych warunkach. Brak zatem takiego świadectwa lub jego zakwestionowanie przez organ rentowy, nie wyklucza dokonania ustalenia zatrudnienia w warunkach szczególnych innymi środkami dowodowymi w toku postępowania sądowego.

Podnoszona zatem przez organ rentowy okoliczność nie dysponowania przez skarżącego świadectwem pracy w szczególnych warunkach, nie przesądza jeszcze, że wnioskodawca takiej pracy nie wykonywał.

Stanowisko takie wielokrotnie zajmował również Sąd Najwyższy, który między innymi w wyroku z dnia 2 lutego 1996 roku, II URN 3/95, OSNAP 1996/16/239 stwierdził, że w postępowaniu przed sądami pracy i ubezpieczeń społecznych okoliczności mające wpływ na prawo do świadczeń lub ich wysokości mogą być udowodniane wszelkimi środkami dowodowymi, przewidzianymi w kodeksie postępowania cywilnego. Ograniczenia dowodowe zawarte w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe i zasad wypłaty tych świadczeń (Dz. U. Nr 10, poz. 49 ze zm.) dotyczą wyłącznie postępowania przed tymi organami.

Dokonując ustaleń w zakresie rodzaju prac wykonywanych przez wnioskodawcę w okresie zatrudnienia w (...) I. B. w okresie od 10 maja 1978 roku do 31 sierpnia 1983 roku Sąd oparł się na zeznaniach świadków K. G. (2) i E. M. oraz zeznaniach wnioskodawcy a także dokumentach zebranych w jego aktach osobowych.

Sam fakt zatrudnienia wnioskodawcy w (...) I. B. był bowiem niesporny w świetle dokumentów znajdujących się w jego aktach ubezpieczeniowych i osobowych. Spornym pozostawał charakter pracy wykonywanej przez wnioskodawcę, tj. czy była to praca wykonywana w szczególnych warunkach, czy też nie. Stało się tak dlatego, że z dokumentów w postaci świadectwa pracy oraz angaży potwierdzających zatrudnienie wnioskodawcy w spornym okresie wynika jedynie, że był on zatrudniony na stanowiskach: spawacz. Ponadto wnioskodawcy nie zostało wydane świadectwo wykonywania pracy w warunkach szczególnych.

Charakter pracy wnioskodawcy w spornym okresie wynika ze spójnych w swej treści zeznań świadków K. G. (2) i E. M. oraz samego wnioskodawcy. Przesłuchani świadkowie K. G. (2) i E. M. w spornym okresie pracowali na innym stanowisku niż wnioskodawca bowiem jako malarze konstrukcji stalowych, jednak pracę tę wykonywali na jednej hali tuż obok wnioskodawcy. Widzieli wnioskodawcę podczas jego pracy. Świadczyli ci dysponują zatem bezpośrednią i wiarygodną wiedzą na temat wykonywanych przez niego obowiązków pracowniczych, a także warunków, w jakich praca była świadczona. Codziennie widywali wnioskodawcę przy jego codziennych czynnościach. Wszyscy oni wskazali, że wnioskodawca pracował przy jako spawacz przy spawaniu rur wykorzystywanych do budowy rurociągów na potrzeby (...) Jak spawacz pracował pełnym wymiarze czasu pracy. Zeznania świadków oraz wnioskodawcy są logiczne i wzajemnie ze sobą korespondują, dlatego zostały w całości przez Sąd podzielone. Wynika z nich, iż H. O. w okresie od 10 maja 1978 roku do 31 sierpnia 1983 roku pracował jako spawacz

Za wiarygodnością zeznań wnioskodawcy i świadków a dotyczących wykonywanej przez H. O. pracy spawacza, przemawiają również treści zawartych w aktach osobowych – ubezpieczeniowych dokumentów. Wnioskodawca ukończył kilka kursów spawalniczych (kurs spawania gazowego, kurs podstawowego spawania elektrycznego, kurs specjalistycznego ręcznego łukowego spawania rur (...) oraz kurs specjalistycznego ręcznego gazowego spawania rur), a więc poszerzał swoje umiejętności, doskonalił się w pracy spawacza. Logicznym jest, że nowo nabyte umiejętności wykorzystywał następnie w pracy. Nie szkoliłby się gdyby nie pracował jako spawacz. Ponadto angażę z dnia 26 kwietnia 1982 roku, 1 sierpnia 1982 roku, 2 maja 1979 roku potwierdzają, że H. O. pracował jako spawacz. Tym samym określenie w umowie o pracę z dnia 10 maja 1978 roku stanowiska pracy wnioskodawcy jako monter-spawacz, wobec treści wskazanych dokumentów oraz pozostałych zawartych w aktach osobowych, a także świadectwa pracy z dnia 31 sierpnia 1983 roku, nie może prowadzić do uznania, iż wnioskodawca w okresie zatrudnienia w (...) I. B. pracował w innym charakterze niż spawacz.

Organ rentowy nie przedstawił w toku postępowania jakiegokolwiek dowodu podważającego wiarygodność dowodów zgłoszonych przez skarżącego .

W świetle przeprowadzonego postępowania dowodowego nie budzi zatem żadnych wątpliwości, że wnioskodawca faktycznie wykonywał w okresie od 10 maja 1978 roku do 31 sierpnia 1983 roku prace spawacza, a więc prace odpowiadające definicji zawartej w **wykazie A, Dział XIV, pkt 12** – prace różne, **prace przy spawaniu i wycinaniu elektrycznym, gazowym, atomowowodorowym**, stanowiącym załącznik do w/w rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. Sąd przyjął, iż wnioskodawca pracował w tym okresie stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w warunkach szczególnych. Praca w szczególnych warunkach to praca wykonywana stale (codziennie) i w pełnym wymiarze czasu pracy (przez 8 godzin dziennie, jeżeli pracownika obowiązuje taki wymiar czasu pracy) w warunkach pozwalających na uznanie jej za jeden z rodzajów pracy wymienionych w wykazie stanowiącym załącznik do ww. rozporządzenia. Taki pogląd wyraził Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 1 czerwca 2010 r. sygn. akt II UK 21/10 opubl. LEX nr 619638.

Tym samym Sąd Okręgowy uznał, iż wnioskodawca wykazał, że zarówno ze względu na rodzaj wykonywanej pracy jak i warunki, w których praca była wykonywana, wykonywał prace w szczególnych warunkach przez łączny czas przekraczający 15 lat .

Biorąc pod uwagę, iż wnioskodawca spełnił jednocześnie pozostałe wymagane przepisami rozporządzenia warunki, to jest ukończył 60 lat w dniu (...), a jego łączny okres zatrudnienia składkowy i nieskładkowy wyniósł ponad 25 lat, należy uznać, że wydana przez organ rentowy decyzja jest błędna, a żądanie wnioskodawcy zasługuje na uwzględnienie.

Z uwagi na to, że skarżący pierwszy wniosek o emeryturę złożył w dniu 23 stycznia 2012 roku, natomiast w dniu 5 grudnia 2012 roku rozwiązał stosunek pracy, Sąd przyznał emeryturę od dnia 6 grudnia 2012 roku.

Z tych też względów, Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. orzekł jak w punkcie pierwszym wyroku.

O kosztach procesu Sąd orzekł zgodnie z zasadą odpowiedzialności za jego wynik tj. art. 98 k.p.c. zasądzając od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. na rzecz zainteresowanego (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w R. kwotę 60 złotych, na podstawie § 2 ust. 1 i 2 w zw. z § 11 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (tekst jedn. Dz. U. z 2013r., poz. 490).